

VASTUULLISUUDESTA VIESTIMISEN KEINOT

-CASE NIMISUOJA

MARJO SÄRKKÄ

Helsingin yliopisto/Ruralia-instituutti

marjo.sarkka@helsinki.fi

Luonnonvara-alan vastuullisuus-seminaari, Helsinki, 20.3.2025

UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

NIMISUOJATUT TUOTTEET –ERITYISEKSI TODETTUJA

**UUDISTUNUT LAINSÄÄDÄNTÖ MAHDOLLISTAA
KESTÄVYYSTEKIJÖIDEN SISÄLlyTTÄMISEN
TUOTEKUVAUKSEEN**

NIMISUOJA = EUROOPPALAINEN LAATUJÄRJESTELMÄ

- Suomessa tunnetumpia ovat järjestelmään kuuluvat tuotteet kuin itse laatujärjestelmä:
 - Champagne, Cognac, Prosciutto di Parma, Feta, Parmigiano Reggiano, Jamon Serrano jne.
- Tietoa löytyy mm. aitojamakuja.fi –sivustolta:
- <https://aitojamakuja.fi/nimisuoja/>

Sekä

Giview-tietokanta <https://www.tmdn.org/giview/>

eAmbrosia-tietokanta <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/>

UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

UUTTA: KÄSITYÖ- JA TEOLLISUUSTUOTTEIDEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

ASETUSTA ALETAAN SOVELTAA 1.12.2025

- (EU) 2023/2411

- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302411

- tuotteita, jotka on valmistettu joko kokonaan käsityönä, käsityökalujen tai digitaalisten työkalujen avulla tai mekaanisesti, jos käsityön osuus on tärkeä osa lopputuotetta.
- "teollisuustuotteet" ovat tuotteita, jotka on valmistettu standardoidusti, mukaan lukien sarjatuotanto ja koneiden käyttö.
- maantieteellisen merkinnän suoja voi saada valtava määrä erilaisia tuotteita:
 - *luonnonkivet, puutuotteet, korut, tekstiilit, pitsit, ruokailuvälineet, lasi, posliini, vuodat ja nahat jne.*
 - *Muranon lasi, Böömin kristalli, Donegal tweed, Lyonin veitset, Carraran marmori jne.*

UNIVERSITY OF HELSINKI

KULUTTAJAMERKKI

Joka viestii objektiivisten
laatuominaisuuksien lisäksi
subjektiivisista laatuominaisuuksista
eli

Immateriaalisista resursseista

- Tuotteen historia
- **Maine**
- Perimätieto, tietotaito, "Savoir-faire", "Know-how"
- Kollektiivinen osaaminen/toimintakulttuuri

Kuluttajakysely 2024 alkuperämerkeistä

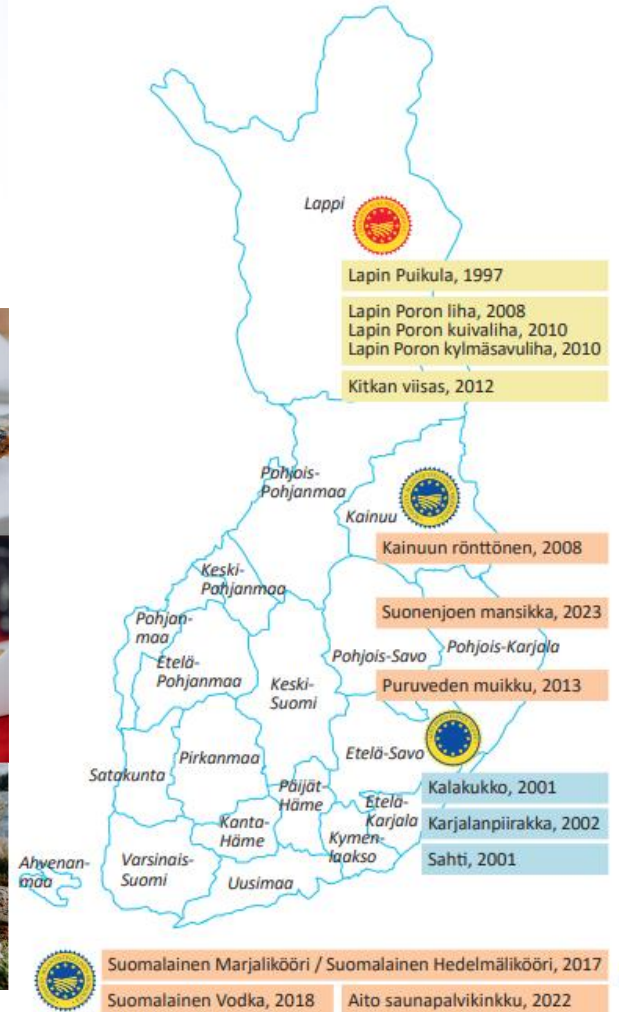
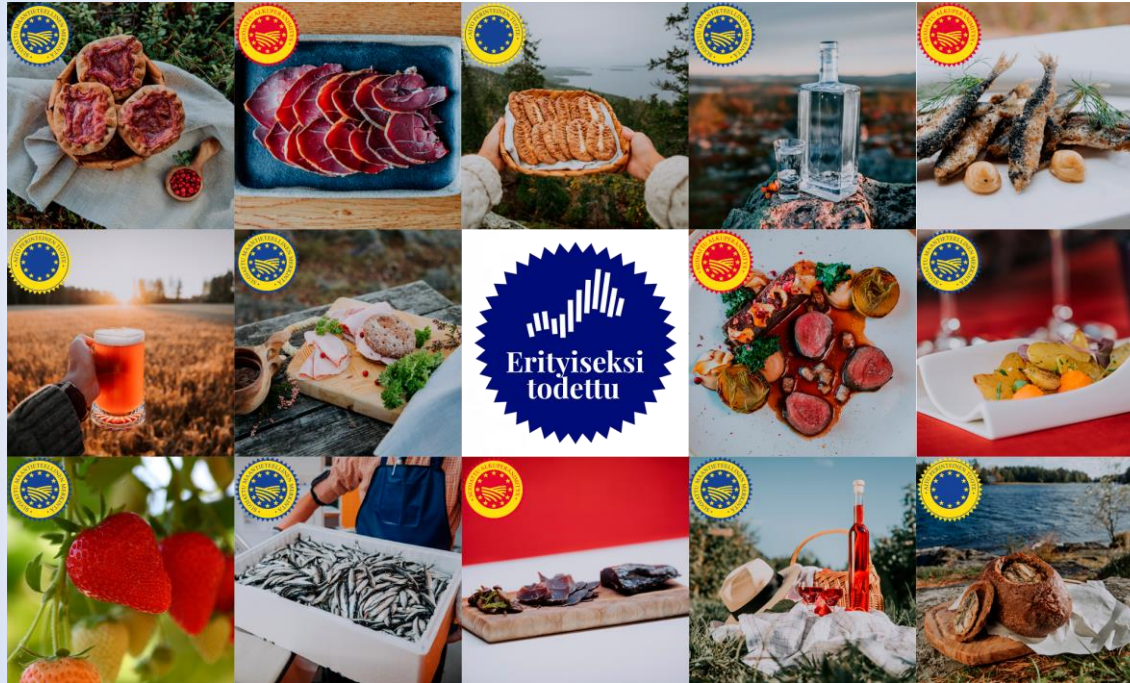
(Helsingin yliopisto/Ruralia-instituutti, Taloustutkimus 2024)

Mitä seuraavista pakkausmerkinnöistä olet nähnyt?

Kaikki vastaajat: 2024 n=1112, 2022 n=501, 2018 n=1004

<https://aitojamakuja.fi/erityiseksitodettu/>

Kuva: Ruokatieto, Tietohaarukka 2024

NIMISUOJATTUJA MARJATUOTTEITA

Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen
Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk
Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish
fruit liqueur (SMM)

Savolainen mustikkakukka, SMM
Seuraava rekisteröity tuote 5/2025

« Le «Savolainen mustikkakukka» est une tourte, essentiellement confectionnée à partir de farine de seigle et garnie de myrtilles »

Kuva: Marja Niskanen

Case

”Nordiska blåbär”

”Pohjoismainen mustikka”

UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

LÄHTÖKOHTA

METSÄMUSTIKKA VS. PENSASMUSTIKKA

HAKEMUS PERUSTUU MAINEESEEN

JA/TAI ERITYISLAATUUN JA TIETOTAITOON

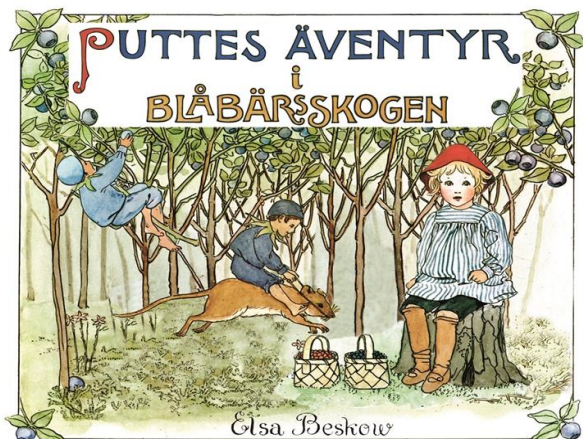
UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Ruokafomentoa ei Mäkinen teh-
nut. Ruoka-aineet olivat kyllä hy-
vät, mutta ranskalaiset koki ei wät
tyenneet niitä valmistamaan niin,
että ne oliswät suomalaisia tyhdyt-
täneet. Onneksi painijoille oli, että
walmentaja Laitinen jo ennen paini-
ottelujen alkua teitti pojille **mustiffa-
teittoa**, jota olikin useiden painijoi-
den mellein ainoana rawintona, kun
ei painon nousumisen pelosta uskal-
tanut syödä muuta rawintoa. Mu-
naruuan Laitinen niinitään wal-
misti.

42. Kauppa ja Merikulku.

Commerce et navigation.
Suomen vienti 1888—1891.
Exports 1888—1891.

Viettyä tavaraa. Marchandises exportées.	1888.	1889.	1890.	1891.
I. Eläviä eläimiä:				
Sarvinaavia kapp.	16,182	20,544	20,307	14,198
Hirvoja	2,363	2,674	3,072	2,689
Sikoja ja poraita	22,913	29,896	18,330	17,525
Lampaita, vuohia, syökiäviä lin- tuja y. m. lajeja	5,121	4,793	4,808	3,631
II. Kasvituotteita, lihoja ja met- siruotteita:				
Maitoa ja kermää l.	947,590	1,479,552	1,231,853	1,465,384
Juustoa kg	44,128	59,548	77,168	121,671
Voi	7,811,189	8,217,910	6,018,232	7,983,561
Lihaa, kalaa ja muiden eläinten lihaa	303,028	236,270	436,554	375,164
Lihaa ja laskia	1,058,115	1,191,787	1,130,348	1,260,318
Munia kapp.	104,170	387,353	160,545	745,886
Muita lajeja kg	53,483	57,624	81,239	22,925
III. Kaloja kg	6,893,510	5,787,891	6,787,467	7,086,656
IV. Viljan, leivonin ja täkkelyk- kain:				
Jauhamaalasta viljan: ruukina kg	2,236,702	1,899,014	1,750,827	3,506,981
Ohria	1,630,988	1,082,738	821,311	106,483
Kauria	49,641,231	41,363,438	33,579,277	41,133,348
Muita lajeja	6,523	23,465	11,331	15,535
Jauhoja ja ryyssä	112,249	271,072	244,990	462,043
Leipä	15,747	12,499	14,185	9,028
Täkkelyä ja perunajauhoja	—	1,229	—	400
V. Viikunat, puutarhakasveja ja maahedelmiä:				
Perunoita hl	19,585	19,084	12,795	5,690
Syötäviä siemeniä kg	22,975	53,994	36,909	4,750
Muita lajeja	6,939	34,638	41,487	42,742
VI. Puunhedelmiä ja marjoja:				
Puolia y. m. marjoja kg	548,944	619,565	486,681	728,446
Hedelmiä	6,449	13,531	6,345	3,601

Marjastajat. Eero Järnefelt 1888

Kuva: Mikko Marjamäki / Tampereen taidemuseo, 2001

Suomalaispainijat
turvautuivat
mustikoihin niin
Pariisin kuin Berliinin
olympialaisissa v. 1924
ja 1936 .

UNIVERSITY OF HELSINKI

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

Lehtilähteet: Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

kaiku

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

VASTUULLISUUDESTA VIESTIMINEN

VASTUULLISUUDESTA VIESTIMINEN

- Nimisuoja-asetus, (EU) 2024/1143,
7 artikla

Kestävyys (ja erityisesti kohta 2.f))

- 1. Tuottajaryhmä tai hyväksytty tuottajaryhmä, jos sellainen on olemassa, **voi sopia kestävästä käytännöstä, joita on noudatettava maantieteellisellä merkinnällä nimetyn tuotteen tuotannossa tai muun sellaisen toiminnan harjoittamisessa, johon sovelletaan yhtä tai useampaa tuote-eritelmässä asetettua velvollisuutta.** Tällaisilla käytännöillä on pyrittävä soveltamaan unionin tai kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuja vaatimuksia tiukempia kestävyysvaatimuksia ympäristöön liittyvän, yhteiskunnallisen, tai taloudellisen kestävyys tai eläinten hyvinvoinnin kannalta.

UNIVERSITY OF HELSINKI

2. Sovellettaessa 1 kohtaa ”kestävällä käytännöllä” tarkoitetaan käytäntöä, joka edistää yhden tai **useamman yhteiskunnallisen, ympäristöön liittyvän tai taloudellisen tavoitteen saavuttamista**, kuten

- a) ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen; maiseman, **veden ja maaperän kestävä käyttö ja suojele**; siirtyminen kiertotalouteen, mukaan lukien elintarvikejätteen vähentäminen; ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen; ja **luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele** ja ennallistaminen;
- b) maataloustuotteiden tuottaminen siten, että **vähennetään torjunta-aineiden käyttöä ja hallitaan tällaisesta käytöstä aiheutuvia riskejä tai vähennetään mikrobilääkeresistenssin vaaraa maataloustuotannossa**;

- c) eläinten hyvinvointi;

- d) kohtuulliset tulot tuottajille, toiminnan monipuolistaminen, paikallisen maataloustuotannon edistäminen sekä **maaseudun rakenteiden ja paikallisen kehityksen arvostaminen**;
- e) **maatalouden työllisyyden säilyttäminen** houkuttelemalla nuoria tuottajia ja uusia tuottajia maantieteellisellä merkinnällä varustettujen tuotteiden tuottajiksi ja tukemalla heitä;

- **f) työ- ja turvallisuusolojen parantaminen maatalous- ja jalostustoiminnassa.**
- 3. Jos tuottajaryhmä tai hyväksytty tuottajaryhmä, jos tällainen ryhmä on olemassa, päättää, että 1 kohdassa tarkoitetut kestävätkäytännöt ovat pakollisia kaikille asianomaisen tuotteen tuottajille, **kyseiset käytännöt on sisällytettävä tuote-eritelmään rekisteröintiä tai muuttamista koskevien menettelyjen mukaisesti.**

•

ELI

Jos kestäväyyteen liittyviä asioita on listattu tuote-eritelmään, ovat ne **legitiimejä** ja niitä **valvotaan** koko EU:n alueella ja kahden välisin sopimuksin myös kolmansissa maissa.

Nimisuoja voisi siten toimia kestävyttä viestivänä merkkinä, olla edullinen ja siten mahdollinen yritysten koosta riippumatta.

UNIVERSITY OF HELSINKI

Käyttäkää nimeä

”Nordiska blåbär”
tai
”Pohjoismainen mustikka”
eri yhteyksissä!!

Nettisivut, sosiaalinen media, etiketit jne.

UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

KIITOS!

marjo.sarkka@helsinki.fi

p.044-5906849

Lähteet

Aitojamakuja.fi-sivusto <http://www.aitojamakuja.fi/nimisuoja.php?sm=2>

Delmestri, G., & Greenwood, R. (2016). How Cinderella became a queen: Theorizing radical status change. *Administrative Science Quarterly*, 61(4), 507-550.

European Commission. (2021). Directorate-General for Agriculture and Rural Development, *Study on economic value of EU quality schemes, geographical indications (GIs) and traditional specialties guaranteed (TSGs) : country fiches*, Publications Office,, <https://data.europa.eu/doi/10.2762/063780>

eAmbrosia. <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/#>

FAO. (2018). Strengthening sustainable food systems through geographical indications. An analysis of economic impacts. <http://www.fao.org/3/i8737en/i8737EN.pdf>

Giview <https://www.tmdn.org/giview/>

Hall, R. (1999). Strategic analysis of intangible resources. *Strategic Management Journal*. Vol 13, 135-144.

Vandecandelaere, E., Teyssier, C., Barjolle, D., Fournier, S., Beucherie, O., & Jeanneaux, P. (2020). Strengthening sustainable food systems through geographical indications: evidence from 9 worldwide case studies. *Journal of Sustainability Research*, 4(3)

Willer, H., Travnicek, J., Meier, C. & Schlatter, B. (2022). The World of Organic Agriculture 2022. Statistics and Emerging Trends. FiBL, IFOAM - Organics International. ISBN 978-3-03736-434-5.

“Nordiska blåbär”/”Pohjoismainen mustikka” nimisuojaohjelmasuunnitelma (Särkkä, Ragnar, Leino & Partanen, 2022)

UNIVERSITY OF HELSINKI

kaiku

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät